

PHILARMONIA

MALLORCA

PHILARMONIA

Vol. II

Abril, 1931

N.º 1

Philharmonia: revista internacional de música i de bells viatges...

La música—com la vida—no és més que un lliure moviment de gravitació vers l'Infinit. Un tur viatge d'homes i d'idees que fan, per rutes distintes o antagòniques, el seu camí vers llurs destins.

Aquest fet tan simple, explica en el fons, la vida dels artistes i la perennitat de les seves obres. La supervivència sols s'aconsegueix amb la intensitat del viure, que és moviment. Moviment d'homes i d'èpoques, de mòduls i de conceptes d'art, que fan el viatge vers l'Ideal.

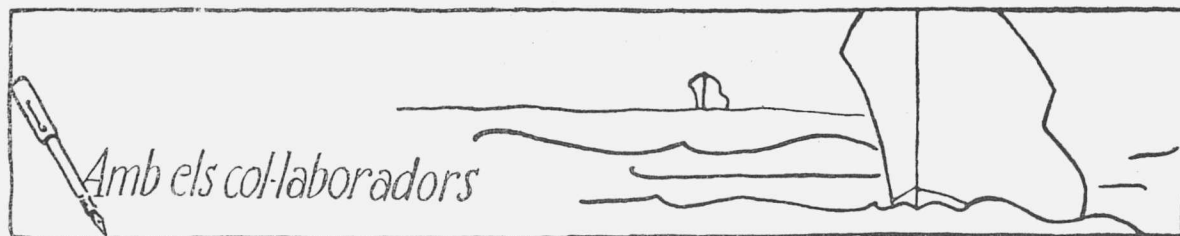
Dos esculls cal superar en aquest viatge: la peresa de viatjar, que és mare de l'esterilitat, i la precipitació que engendra el desordre. L'ofici més noble de la música, el seu bell ofici clàssic, és el d'obrir als vianants atrafegats i als indecisos, el pòrtic de la serenitat que, éssent "la divisa de la potència màxima" és també el segell d'eficàcia per a qualsevol moviment.

Així, doncs, la música, considerada com el més bell dels viatges de la intel·ligència i del sentiment, embelleix la ruta als qui amb ella volen fer el gran viatge de la vida. I tot fent-lo més bell, predisposa, com cap altre mòbil, a fer-lo més bo.

Per això, des de Mallorca, fita gloriosa de tants d'artistes, des de Chopin ençà, ens plau avui invitar els lectors a fer amb nosaltres els bells viatges de la Música i a fruir de la música dels Bells Viatges sota la divisa, dolçament eufònica, de PHILARMONIA.

I perque aquesta paraula és un signe d'universalitat, hem volgut que el suau flamejar de les seves lletres, voltades d'una franja blava i ondulant com la ruta d'un viatge marítim, fós un símbol d'harmonia entre idiomes diferents, la conjunció dels quals no cal interpretar com una renunciació ni com un ressò de confusions babeliques. sino més aviat com una remota aspiració humana vers aquell dó paràclit de llengües que sense anular cap poble ni mutilar cap fesomia, va obrir les portes de la universalitat al més eficient de tots els viatges.

Talment els gloriosos vitralls antics pertanyents a èpoques distintes, han aconseguit unificar la diversitat de llurs estils amb el sol fet d'obrir tots els dies, incansablement, la seva policromia vibrant i sonora, al gran viatge quotidià de la llum que va i ve com un símbol de l'Art i de la Vida.

Una impresión musical en el paisaje mallorquín

Es un recuerdo imborrable para mí.

Hace años que lo experimenté y aún perdura en mi espíritu con toda su emoción viva. Fué en tiempos ya lejanos ¡ay!, cuando estuve en Mallorca con Mir y Rusiñol; cuando charlábamos con Alcover, con Oliver, con Noguera, con Estelrich, con Costa Llobera... cuántos amigos que se marcharon para siempre!

Era una tarde de un día de Abril y me servía de guía un muchachito de Pollensa que, por el Valle de Ternelles habíame de llevar hasta Castell dels Reis. Día luminoso y tranquilo. Atrás habían quedado las colinas de Pollensa, el puente romano, y las estrechuras del barranco que, a través de las montañas, nos conducía a lo alto. Al fin salimos a sitio un poco más despejado, pero siempre entre nubes. El silencio era bien grande; como la luz; la naturaleza daba en verdad la emoción de aquella "Sesta" magníficamente sentida por Alomar, y no menos admirablemente expresada en música por el llorado Noguera:

*Tota sola és la natura
i al entorn tot calla i dorm.
... ..
dolsa pau del cel devalla
tot s'acluca i dorm, tot calla...*

El valle de Ternelles presenta umbrías deliciosas, pinares, romeros, adelfos... En uno de los sitios del sendero, los peñascos dejaban pasar un reguerillo de agua que formaba luego una balsa; allí iban a beber los pájaros, y también los corderos i jaquillas que sueltos andaban por aquellas soledades. A un lado y otro del largo valle, altas montañas cubiertas de yerbas hasta que, en su

parte alta, las paredes verticales, mostraban la roca con coloraciones vigorosas, amarillas, grises, rosas, y a veces con roja voluptuosidad de sangre... Sobre mí, un cielo azul, infinitamente azul y alegre.

Pasamos luego unos claros del bosque en donde había manchones negros en tierra y en las plantas. Allí viven a veces unos hombres que hacen el carbón: día y noche. El sitio donde el cazador negro hunde sus balas diabólicas, en el "Freyschütz" parecía aquel.

El sendero sube y sube entre rocas; pero entre ellas se desliza culebreando la senda.

Todo el paisaje vibra ahora extrañamente. El espacio se ha ensanchado y la naturaleza es exuberante. La luz parece convertirlo todo en un íntimo temblor musical; toda la naturaleza diríais que produce un acorde misterioso y emocionante.

De pronto, un poco a la izquierda, entre las frondas, surge una voz; ¿una voz de hombre, o de niño?, ¿de adolescencia o de virilidad?... No sabría decirlo: era como la voz del silencio, la voz del valle cegado por la luz. Y no me indicaba, no, que aquellos sitios estuviesen habitados, antes bien ese canto aumentaba soberanamente la impresión de soledad en la naturaleza.

La voz cantaba una melodía corta, soñadora, de notas reiteradas, sin dejo artificioso alguno, y ¡cuán maravillosamente propia de la hora y el sitio! Como si las montañas, las umbrías, las barrancadas, las fuentes, los pinares, todos hubieran querido entonar su canción de suave reposo, oñdulado por la brisa del mar que bajaba entre las rocas y oreaba mi frente.

Así toda aquella soledad, parecía expresar su alma en la canción cuya lejanía no me dejaba

percibir las palabras pero traía hasta mí, purísimas, claras, todas sus notas:

Y otra vez, y otra, como las olas en la playa, como el suspirar de la brisa entre los pinos, sonaba la voz del paisaje, siempre pareciendo nueva, siempre alejándose en la belleza de lo desconocido...

Eduardo L. CHAVARRI.

Deux éducatrices de la musique

La chanson folklorique, la musique de chambre, deux éducatrices de premier ordre, par la discipline d'abord, par l'universalité ensuite, obtenue par l'enracinement profond dans la musique du pays, enracinement qui permet le rayonnement le plus large.

En Espagne, la musique orientale, et sa rêverie se complaisant dans les circuits qui repassent au même centre, la musique orientale plus de méditation que d'action, se conjuga avec les rythmes particuliers à une race essentiellement chevaleresque, rempart de l'Occident quand les événements en décidèrent; le pittoresque des coutumes locales, le patrimoine très riche des souvenirs historiques ont conservé à la musique espagnole ces caractères reflétant la race; éducateurs de premier ordre, ces rythmes incisifs et leurs "morae vocis" diaprées, donant une élasticité au discours musical, obligeant à conduire la phrase jusqu'à son arrivée; l'attrait exercé par la chanson espagnole est indéniable, et consécutive à l'interpénétration de la musique du XVIIe siècle, époque à laquelle l'Espagne régnait sur les Pays-Bas; nous constatons de fréquents retours des compositeurs français, russes et allemands vers la musique et les légendes de la péninsule ibérique.

Il serait de la plus noire ingratitude vis à vis de l'art national, que de négliger cette chanson folklorique, infusant les rythmes essentiels aux

enfants, leur enseignant de façon concrète, les relations de la musique et des sentiments.

Sur la base de la chanson, et du synchronisme de la mélodie et du geste, la discipline requise par la musique de chambre peut ériger la formation musicale par la participation aux oeuvres de musique de chambre, fusion de sensibilités, ralliement d'intelligences, expression du tréfonds de l'âme humaine, abnégation de la vanité du soliste; instruments à cordes, instruments à vent, conjonction de ces groupes avec un instrument à portée des plus petites agglomérations.

Et voici l'emploi d'instruments que l'on étudie rarement pour eux-mêmes, d'instruments pour lesquels les compositeurs se montrèrent avarés, l'instinct nous portant vers les instruments au registre aigu, de par la constitution physique de l'échelle sonore, constitution qui impose ses lois, de même que la pesanteur en architecture.

L'idée principale va, vient, de l'un à l'autre, image de la vie dans laquelle le plus modeste passe l'avant-plan, puis laissant la première place, concourt au rythme général qui fait la société, qui fait se lever une nation.

La musique de chambre reflète, bien plus que l'orchestre, ce rythme varié, renouvelé; il exige une probité de chacun, les doublures lui étant défendues. Le coup d'enclume lui est inconnu, mais

elle pénètre à la façon du chalumeau et son dard inflame liquéfiant les métaux les plus durs, aucun genre ne lui est étranger, depuis le madrigal accompagné jusqu'aux sommets de la musique pure.

Enfants, que les mélodées du pays gravent leur rythme dans vos sensibilités fraîches, adolescents,

que la polyphonie vous enseigne la discipline, apprenez par la musique de chambre, à concerter vos actions avec vos semblables, pour le plus grand bien de tous.

Paul de MALEINGREAU.

Primer tiempo de la V Sinfonía de Beethoven

Wagner dice: "Nuestros directores abandonan el calderón del segundo compás después de una breve pausa, que apenas les sirve más que para concentrar la atención de los músicos sobre un ataque preciso de la figura del tercer compás. De ordinario el *mi* bemol no dura más de lo que suele durar un fuerte cualquiera producido por un solo e impreciso golpe de arco de los instrumentos de cuerda. Supongamos ahora el caso de que la voz de Beethoven grite a un director de orquesta desde el fondo de su tumba: "¡Sostén mi calderón larga y terriblemente! Yo no he escrito estos calderones por broma o indecisión, como para reflexionar sobre lo que sigue, sino que lo que en mi *adagio* es sonido lleno y entero, hecho con miras a sumirse en la expansión de un sentimiento exuberante, lo introduzco en el *Allegro* de figuración violenta y rápida, cuando de ello tengo necesidad, como un espasmo alegre y terrible. Entonces la vida del sonido debe apurarse hasta las últimas heces; entonces detengo las olas de mi océano y dejo ver sus abismos hasta el fondo, o bien detengo la carrera de las nubes y hago aparecer el éter puro y azul bajo el brillo fugurante del sol. Por este motivo introduzco calderones en mi *Allegro*, es decir, notas que se sostienen largo tiempo, etc., etc."

Beethoven dijo, contestando a la pregunta que le hizo su amigo Anton Schindler, sobre el sentido de las ocho primeras notas del tiempo que aquí estudiamos, que así era como "el Destino llamaba a la puerta"; como también refiriéndose a la Sonata Apasionada y a la Sonata op. 30 Nr. III, le dijo "leed la *Tempestad de Shakespeare*". Esto no quiere decir que pensara hacer exclusivamente

música de programa, pero sí que estaba tan embebido del asunto, en total que llenaba su mente, que respetando más o menos las formas musicales, resultaba a la fin y a la postre música descriptiva. Y no sólo Beethoven sino el mismo Bach hace constantemente música descriptiva (analizad tan solo su *Pasión según San Mateo*), aún cuando ciertos pedantes la traten como música puramente de estudio mecánico. Para descifrar el pensamiento de un autor, hay que analizar su música vocal, pues allí es donde se nos descubren sus estados de ánimo. Leed el admirable estudio que hace de Bach, *Schweitzer* y veréis que cada giro, cada frase en sus obras vocales es un modelo de música descriptiva y que sin detrimento alguno de su valor, se le puede hacer un comentario, que naturalmente resultaría algo estilizado, por haberse visto obligado el autor a respetar las formas musicales de su época. Por eso, desde el momento que apareció una música decididamente hecha sobre un programa, tambalearon dichas formas, pero en cambio, nacieron otras, a base del contenido poético. En el mismo Wagner, que todos sabemos que supeditaba el desarrollo musical a las peripecias del drama, hay tal simetría en su composición, que parece cosa inaudita. Léase el estudio hecho por *Lorenz* sobre la Forma poética y musical del Anillo del Nibelungo.

Como dije hace tiempo, hablando de esta misma sinfonía, gracias a las necedades de un crítico musical de Viena, llamado Hanslik, (que en la primera versión poética del libro de los Maestros Cantores de Wagner ocupaba el lugar que ahora ocupa el bilioso Beckmesser), tan sólo para contradecir las ideas de Wagner, escribió un opúsculo

sobre la "Belleza en la música", diciendo que ésta era sólo un juego de sonidos, una especie de kaleidoscopio. Sabido es que cualquier forjador de absurdos encuentra sus adeptos; asimismo entre los de Hanslik podemos incluir al director F. Weingartner quien sugestionado por las ideas de Hanslik, quiso echar por los suelos al honrado Schindler, que por fin la crítica científica actual ha rehabilitado como era debido. Por lo tanto, lo comunicado a Schindler por Beethoven resulta ser verdad. Dice Schindler que Beethoven tomaba las ocho primeras notas en compás de *Andante con moto* a un tiempo aproximado de metrónomo de 126 la negra, como también, más adelante, en los compases 22-24, 250-257 y 480-482 (según mi criterio, Schindler ha olvidado incluir los compases 125-128, 248-249 y 478-479, pues no sería lógico tocarlos a tiempo de *Allegro*). El resto de este primer tiempo dice lo llevaba aproximadamente a 108 la blanca. Tanto la cifra, 126 la negra, para las ocho primeras notas, como la cifra, 108 la blanca, para el *Allegro* me parecen precipitados, y el mismo Weingartner, que es el que, como más trivial, dirige más aprisa, no sobrepasa la cifra 100. Niskisch tampoco corría, pues hay que pensar que el brío está en la *expresión* y no en la precipitación. Sabido es que los números de metrónomo que los compositores ponen, nunca corresponden a los tiempos que luego oímos cuando ellos mismos dirigen sus obras; de esto podría dar varios ejemplos. Es muy distinto ponerse friamente delante del metrónomo e ir buscando la cifra más aproximada, de la que sale por cálculo cronométrico en la audición vivida. Casi todos los números de metrónomo que se han hecho en la mesa de escribir pecan por demasiado precipitados, pues les falta el alma, o sea la sonoridad instrumental. Sin duda que Schindler al calcular el tiempo en que llevaba Beethoven este primer movimiento, sin darse cuenta y haciéndolo, como he dicho, por frío cálculo, le pareció más movido de lo que en realidad debe ser.

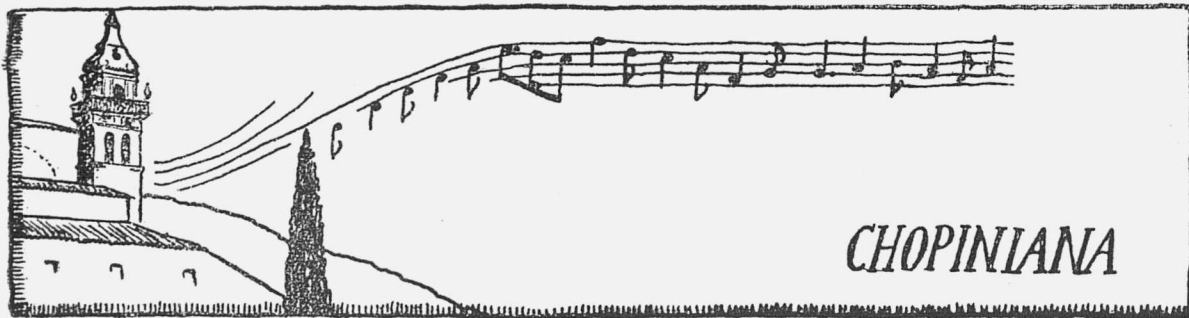
En el original tenemos un calderón en el segundo compás y otro en el quinto. Sabido es que un calderón vale el doble del valor que representa. Así doblaremos los compases que llevan el calderón y podremos dirigir sin interrupción alguna, dándonos perfecta cuenta de lo que Beethoven se propuso.

The image shows two staves of musical notation. The first staff is in 2/4 time and is labeled "♩ = 90 Andante con moto" and "ff". It contains a sequence of notes: a quarter note, a quarter note with a fermata, a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, and a quarter note. The second staff is also in 2/4 time and is labeled "♩ = 90 Allegro" and "p etc.". It contains a sequence of notes: a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, and a quarter note.

Ejecútense los siete primeros compases a dos tiempos, (negra a 90) con gran energía, amenazadores, y los que siguen, piano, casi sottovoce, como asustados, (a un tiempo, la blanca a 90) e inmediatamente sentiremos todo lo trágico de este tema. Como confirmación, de la manera de sentir de Beethoven y los grandes estetas, dice Riemann que es regla, cuando dos calderones se encuentran a poca distancia y además su dinámica es *fortissimo*, tomarse el tiempo necesario para que obtengan el relieve necesario. Esto sólo bastaría a los enemigos de todo comentario para convencerles.

He insistido de nuevo en publicar estos datos, porque creo pueden ser muy provechosos a los jóvenes que quieran estudiar a fondo esta obra que de continuo se oye destrozarse hasta por directores que gozan de fama (inmerecida). Hasta el presente hay tres impresiones distintas en discos de esta sinfonía, una dirigida por Weingartner, otra por J. Rosenstock (Berlín), y la tercera, que es la que más se aproxima a la idea de Beethoven, está dirigida por Sir L. Ronald (Londres).

Antonio RIBERA.

El Comité pro Chopin a Mallorca

Feia ja anys que els mallorquins volien fer quelcom per tal de recordar a Chopin. Per tal de recordar l'artista il·lustre, personalíssim, que havia viscut, com ja és sabut, hores intenses, lluminosíssimes, a la Cartoixa de Valldemosa.

Pocs músics han suscitat, certament, tantes admiracions, com Frederic Chopin. Pocs artistes han motivat, seblantment (sobretot per part dels indocumentats) tantes... ximpleses. I ja és sabut que, entre les moltes errades, les innombrables falsedats que hom ha fet córrer, es pot citar la següent: que Chopin era un home degenerat, de saló, que havia viscut a Mallorca, a Valldemosa, sense ni esguardar la natura admirable que el voltava. Chopin, home de saló, s'ha dit i s'ha escrit mil vegades— fou insensible a l'encís de l'Illa. I, en efecte, res de més fals (són falses, en veritat gairebé totes les carrincloneries de las quals els indocumentats se serveixen en parlar de Chopin). Res de més fals, doncs—repetim-ho— que el que s'ha dit i s'ha escrit sovint en parlar de la insensibilitat de Chopin pel que es refereix al paisatge mallorquí. Heu's ací, per exemple, el que l'autor de les "Balades" escrivia al seu amic Fontana, pocs dies després de trobar-se a Mallorca:

"Ací em tens, a Palma, en mig de palmeres, cedres, figues de moro; el cel és d'un blau de turquesa, el mar d'azur, les muntanyes d'esmeragdes, l'atmósfera celestial... en un mot, una existència admirable".

Chopin escrivia també:

"Habitareé probablement un claustre meravellós situat en el més bell lloc del món".

Chopin digué també a Fontana:

"Visc amb més intensitat. Em trobo en front del que hi ha de més bell al món".

Fins en parlar a Fontana de negocis, de qüestions editorials, etc., Chopin no podia estar-se d'expressar al seu amic l'entusiasme que sentia pel paisatge mallorquí. I li deia, per exemple:

"Ací, la natura és benefactora... ho és aquest cel límpid, la poesia que es desprèn de tot el que ens volta, aquesta coloració dels indrets més meravellosos del món, que els esguards humans no han pas encara desflorat".

Així parlava Chopin del paisatge mallorquí. I es oportú, doncs, que els mallorquins es recordin de Chopin, d'aquell gran músic que sentí, que admirà la bellesa, l'encís de l'Illa, i que escriví a Valldemosa algunes de les seves pàgines més personals i, per damunt de tot, més "fermes".

* * *

A Valldemosa es celebrà, doncs, el dia 30 de juliol, l'acte de constitució del Comitè Pro-Chopin a Mallorca.

Foren invitades a la festa les autoritats de Valldemosa i les de Palma, que formen part del Comitè com a membres d'Honor.

Poc després de les sis arribà a la Cartoixa el comte de Peralada, que portava la representació del Cap d'Estat. Arribaren també el batlle de Palma, el secretari de la Diputació Provincial, delegat pel president de l'esmentada Diputació, el batlle de Valldemosa, els regidors, i altres personalitats.

Hi havia també molts estrangers.

Tothom descansà un moment a la cella.

Tothom es traslladà ben tost a la cella prioral on havia d'efectuar-se la festa. I allí fou constituït el Comitè Pro-Chopin a Mallorca.

Oberta la sessió, el secretari de la Secció II, Sr. Mas Porcel, llegí el següent Projecte dels Estatuts del Comitè que foren unànimament aprovats pels presents:

"Excelentísimo Señor:
Excelentísimos Señores:
Señoras y Señores:

Los iniciadores del *Comité pro Chopin a Mallorca* tenemos el honor de someter a vuestra aprobación el siguiente proyecto de Estatutos por los cuales ha de regirse la nueva agrupación:

1. Con el título de *Comité pro Chopin a Mallorca* se constituye una entidad, a modo de Comisión Permanente, domiciliada en la ciudad de Palma, con Delegación en la Cartuja de Valldemosa.

2. Su objeto es exclusivamente artístico, extendiéndose, dentro de esta modalidad, a todos los aspectos musicales, históricos, turísticos y bibliográficos, relacionados con la estancia de Federico Chopin en Mallorca.

3. A este fin, el Comité constará de diversas Secciones, de número ilimitado, cuyo funcionamiento será autónomo y concretado a la respectiva finalidad de cada Sección.

4. Las Secciones se compondrán, indistintamente, de miembros de honor, de número, adherentes y protectores, pudiendo coincidir en una misma persona estas clasificaciones.

5. El Pleno del Comité designará de su seno una Comisión Ejecutiva y un Director, los cuales actuarán permanentemente, sometiendo a cada Sección las iniciativas que afecten a su respectivo objeto, las propuestas de nuevos miembros y su clasificación, estableciendo, además, la conexión entre las Secciones.

6. El Presidente nato del Comité es el Jefe del Estado, a quien se solicitará designe a la persona que ha de presidir la constitución del Comité y las reuniones del Pleno de todas las Secciones cuando fueren convocadas por la Comisión Ejecutiva.

7. El Comité no poseerá capital con carácter permanente, invirtiéndose en la celebración de los actos que organice el Pleno los recursos o sub-

venciones que, como tal pueda obtener. El superavit podrá aplicarse a la organización de actos ulteriores, y los recursos que particularmente obtenga cada Sección, exclusivamente para su objeto, se aplicarán al mismo, de conformidad con lo que acuerde la mayoría de sus miembros.

8. La resolución de asuntos o trámites no previstos en los artículos que anteceden, se efectuará conforme al espíritu de estos Estatutos, por la Comisión Ejecutiva, de acuerdo con la mayoría de miembros de número de la Sección de que se trate".

Aprovats els estatuts, el Sr. Mas Porcel llegí la relació de membres del Comitè. Heu's aci els noms dels qui avui el componen:

President d'Honor:

El Cap d'Estat Espanyol.

Primera Secció. (Autoritats i Representacions).

Excms. Srs. Ministre d'Estat i Ex-ministres Comte de Romanones, i Duc d'Alba; J. Perkowski, Ministre de Polònia a Madrid.

Srs. President de l'Excma. Diputació de Balears; Sr. Batlle-President de l'Excma. Ajuntament de Palma; Sr. Batlle-President del Magnífic Ajuntament de Valldemossa; Excms. Srs. comte de la Cigera; comte de Güell; comte de Peralada; comte Miramon Fitz-James; viscomte de Güell; baró d'Elbée.

Sr. Edouard Ganche, de la Societat Frédéric Chopin, de Paris.

Segona Secció (Investigació Chopiniana a Mallorca). Membres d'honor i de número per ordre alfabètic: Srs. Eduard L. Chavarrí; Eduard Ganche; Vicents M.ª de Gibert; Ladislau Jachimecki; Frederic Lliurat; Guy de Pourtalés; Adolfo Salazar; Baltasar Samper; Irving Schwerké; Josep Subirà; Joan M.ª Thomàs; Joaquim Turina, músicògrafs.

Sra. Lauth-Sand; Sres. Gabriel Alomar; Guillem Colom; Bartomeu Ferrà; Joan Llabrés Bernal; Antoni Llorens; Daniel Marínez Ferrando; Joan Pons i Marqués; Llorens Riber; Elvir Sans; Pere A. Sanxo; Joan Sureda Bimet; Joan Torrendell, publicistes.

Srs. Hermen Anglada i Sebastià Junyer, pintors. Sres. Guillem Forteza i Josep d'Oleza, arquitectes.

Tercera Secció (Organització Musical). Membres d'Honor: Srs. Alfredo Casella; Oscar Esplà; Manuel de Falla; Ernesto Halffter; Joan Lamote de Grignon; Lluís Millet; Frederic Mompou; S. Niewiadomski; Joaquim Nin; Ignaz Paderewski; Maurice Ravel; Lluís Rozycki; Richard Strauss; Igor Strawinski; Karol Szymanowski; Alexandre Tansman; Joaquim Turina, compositors.

Sra. Wanda Landowska; Srta. Maria André; Sra. Bouvaist-Ganche; Srta. Raya Garbousova; Srs. Pau Casals; Alfred Cortot; Ignaz Friedmann; M. Maréchal; Franck Marshall; Artur Rubinstein; Antoni Sala; Alexandre Uninski, concertistes.

Membres de número; Srs. Miquel Thomàs; Vicents Alzamora; Josep Balaguer; Miquel Capllonch; Francesc Capllonch; Francesc Cortés; Lluís Derqui; Sra. Marina Fernández Lamarca; Srs. Joan Marqués; Jaume Mas Porcel; Faust Morrell Gual; Miquel Negre; Josep Picó; Antoni Rotger; Antoni Salvà; Sra. Teresa Sancho, Vda. d'Alvarez; Srs. Joan Maria Thomàs; Gerard M.ª Thomàs, per l'Associació de C. M., Delegació de Mallorca.

Quarta Secció (Organització Turística). Membres d'Honor i de número: Sra. Mercedes Chacón i Silva, Vda. de Bonsoms; Srs. Comte de la Cimetera, President del Patronat Nacional del Turisme, i comte de Peralada, President del Foment del Turisme.

Sra. Catalina Muñoz Nell; Srs. Fernando Alzamora; Adam C. Diehl; Jaume Marill; Antoni Llorens; Antoni Ques; Josep Quint Zaforteza; Joan Servera; Joan M.ª Thomàs; Francesc Vidal Sureda.

Quinta Secció (Organització a Valldemossa). (En formació).

Sexta Secció (Publicitat i Propaganda). Srs. Gabriel Bender; Carol-Berard; Raymond Charpentier; Mateusz Glinki; Henri Collet; G. Jean Aubry; Jacques Heugel; F. Labunski; Joan Manen; Hans Mersmann; Marc Pincherle; Henri Prunières; Joan Salvat; Rafael Serrano; Joan M.ª Thomàs; Rogelio del Villar, Directores de Publicacions musicals.

Srs. Pere Barceló; Joan Bauzá Guañabens; Nicolau Brondo; Enric Vives, crítics d'art.

Comissió Executiva. Srs. Joan M.ª Thomàs, Director; Eduard Ganche; Mateusz Glinki; Antoni Llorens; Jaume Marill; Irving Schewerké; Vocals; Gerard M.ª Thomàs, Secretari per a les Seccions III y IV; Jaume Mas Porcel, Secretari per a les Seccions II y VI.

El comte de Perelada declarà constituït el Comité, i cedí la paraula al fundador i organitzador del Comité, Mn. Joan M.ª Thomàs, el qual llegí el següent parlament:

"Amb l'autorització de l'Excm. Sr. President i digníssimes Autoritats, siguim permès de fer sentir per un instant, com a penyora de germanor i d'harmonia, la mateixa llengua que Chopin degué sentir més d'una vegada, al voltant d'aquestes celles.

Fa més de 90 anys, senyors, que el so d'un migra piano mallorquí, substituït després per un petit Pleyel, vibrava com un broll d'aigua cantarina, dins la quietud silenciosa de la Cartoixa. Aquella aigua, pacient i fecunda, que engendra meravelles dins les entranyes de la nostra terra, no sabria superar l'encís inefable del broll de notes, ni molt menys la seva força expansiva, més aviat comparable a les torrentades que davallen d'aquests cimals i salten de marge en marge, com si volguessin abeurar la fortitud incommovible de les oliveres.

L'aigua sonora que feia brollar del piano la mà d'aquell músic delicat i malaltís, ha davallat, en efecte, d'aquestes muntanyes com la pluja que baixa cap al mar. I la mar de la música —que és tan gran— ha crescut i s'ha enriquit considerablement amb l'abundor d'aquestes aigües.

No cal cercar paraules, quan el lloc mateix parla amb tota la suggestió necessària per a fer penetrar la música com un gladi vivent fins el més endins de l'esperit i l'ànima. "Per ací passà Chopin". Aquestes quatre paraules basten. No sabem fins ací, amb certesa, quina de les celles va ocupar. Potser la núm. 2; tal vegada la núm. 3 o la núm. 5. Però, qué hi fa si la Cartoixa és plena del seu record, i fins i tot, augmenta amb el doble misteri de la incertitud la misteriosa efusió de la seva música?... Chopin és ací, podem dir glossant el vers del nostre Alcover. És ací la seva música

PHILARMONIA

Vol. II

Abril - Suplement Blau

N.º I

Ont collaboré à ce numéro: EDUARDO L. CHAVARRI, Professeur d'Histoire de la Musique au Conservatoire de Valencia (Espagne). Compositeur, musicographe et directeur d'Orchestre. Critique et écrivain. Elève de Pedrell à Barcelone. Oeuvres pour Orchestre, Quatuor, Choeurs, Piano, Guitare, etc., interprétées par José Iturbi, Segovia, Quatuor de La Haye, etc.

FREDERIC LLIURAT, Musicographe, critique et pianiste. Redacteur en Chef de la "Revista Musical Catalana". Elève de l'Ecole Municipale de Musique à Barcelone, Premier Prix de Piano; élève de Granados; de Charles Beriot à Paris, de De Greef à Bruxelles. Concerts à Paris, Bruxelles, Louvain, Barcelone. Professeur à Barcelone.

PAUL DE MALEINGREAU, Compositeur, Organiste et musicographe. Elève d'Edgar Tincl. Professeur d'Orgue au Conservatoire de Bruxelles. Concertiste; en 1921-1922, série de Recitals consacrés à l'Oeuvre intégrale de J. S. Bach. Symphonies, Tryptiques, Pièces liturgiques et de concert, au répertoire des organistes contemporains. Musique de Chambre, Piano, etc.

ANTONIO RIBERA, Directeur d'Orchestre, musicographe, professeur et conférencier. Elève de Nicolau à Barcelone et d'Hugo Riemann à Leipzig. Directeur à Barcelone, Madrid, Lisboa, Lwow, Munich, Nuremberg, Bayreuth. Invité par Cosima et Sigfried Wagner. Traducteur ex exegète de Wagner et des oeuvres didactiques d'Hugo Riemann (ed. Labor). Fondateur de la Société Wagnerienne à Barcelone. Professeur à Madrid.

SOMMAIRE: Frontispice. (Philharmonia: revue internationale de musique et de beaux voyages). Una impresión musical en el paisaje mallorquín, Eduardo L. Chavarrí. Deux éducatrices de la musique, Paul de Maleingreau. Primer tiempo de la V Sinfonia de Beethoven, Antonio Ribera. El Comité pro Chopin a Mallorca, Frederic Lliurat.—Avec les concertistes. Avec les éditeurs.—Supplément graphique. Supplément Bleu.

Directeur Musicalet et Artistique: Rev. Juan M.ª Thomàs. Dessins de Sven Westman et Gerard M.ª Thomàs. Photos de G. Bestard (Pollensa); Rullàn, Truyols, Mut et Vila (Palma); Sagarra Torrents (Barcelone). G. L. Manuel (Paris).—Clichés de Hijos de J. Thomàs (Barcelone). Imprimerie La Esperanza (Palma de Mallorca).

Festivales Chopin

1931

ORGANIZADOS POR EL COMITÉ PRO CHOPIN EN MALLORCA
BAJO LA PRESIDENCIA HONORARIA DEL JEFE DEL ESTADO
ESPAÑOL, Y EL ALTO PATRONATO DEL MINISTRO DE ESTADO,
DEL PRESIDENTE DE LA GENERALIDAD DE CATALUÑA Y DEL
MINISTRO DE POLONIA EN MADRID.

16, 17 y 18 de Mayo, Fiestas Oficiales
30, 31 de Mayo, y 1.º de Junio, Fiestas Populares.

Conciertos Sinfónicos de Música Española y Polonesa por la Orquesta Casals
dirigida por Pablo Casals, con la colaboración de los compositores
Alexandre Tansman, J. Lamote de Grignon, Ernesto Halffter y Baltasar Samper

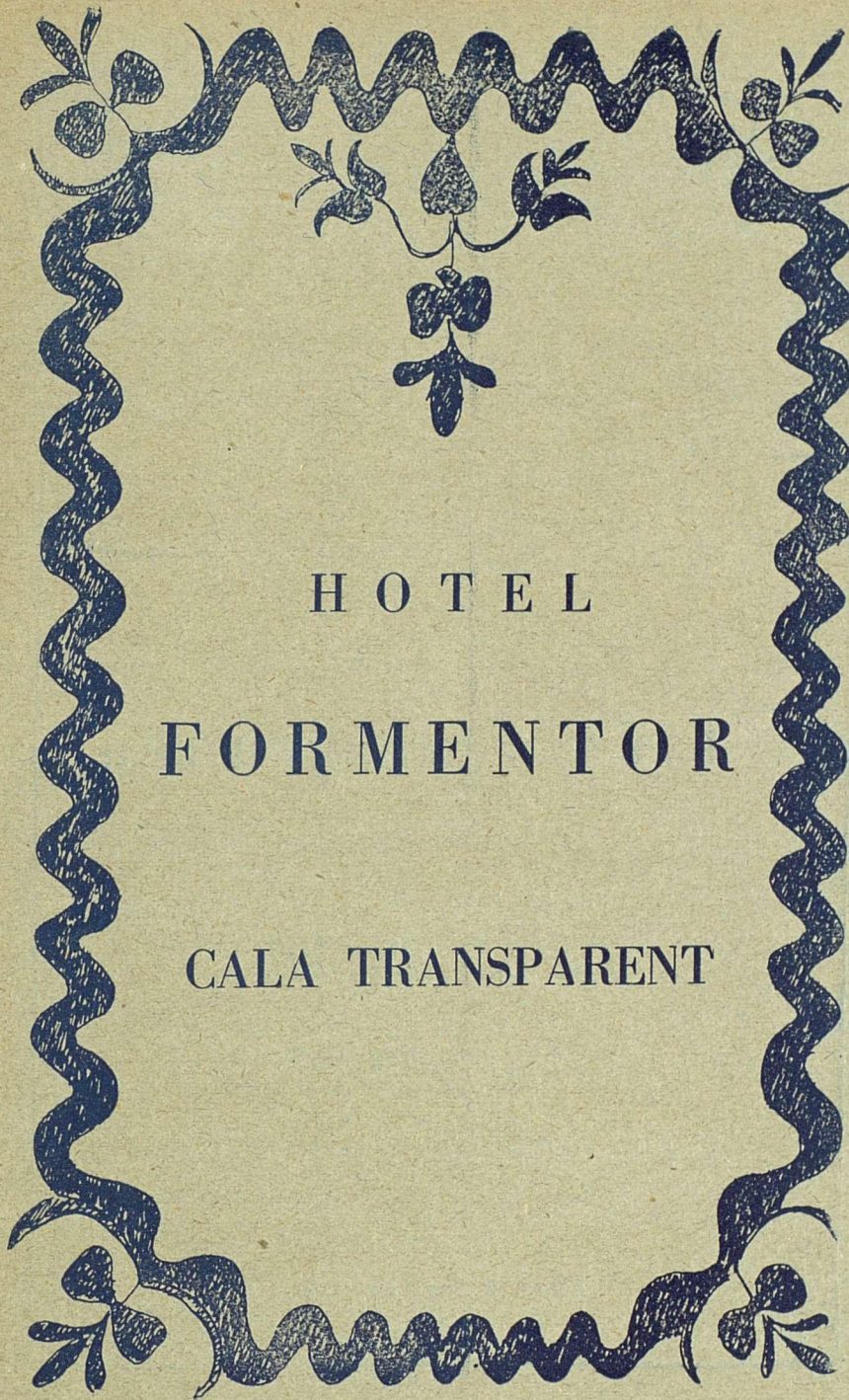
Lieder de Chopin interpretados por Carmen Andújar y Eduardo L. Chavarri.

Obras de piano, por Mieccio Horszowski.

Conciertos de Música Polifónica, por el Orfeo Català dirigido por Luis Millet,
en Palma y en la Cartuja de Valldemosa

Inauguración de la Celda Chopin por Pablo Casals.

Excursiones a las Cuevas del Drach, a Formentor, Sóller, Deyà y Valldemosa,
Vuelta a la isla de Mallorca en una de las lujosas motonaves de
la Compañía Trasmediterrànea.

HOTEL
FORMENTOR
CALA TRANSPARENT

DO-MI-SOL---NON TROP-
PO SERIOSO

* Junto al portal de la catedral de Sevilla, un organista inglés, que hablaba correctamente el español, estaba observando con la boca abierta la graciosa facilidad con que contaba embustes y mentiras un infantil de coro de los más castizos.

—Ven acá, muchacho, le dijo; te doy una peseta si me dices una gran mentira ahora mismo.

—¡Si me ha ofrecido usted dos!

—Tómalas, repuso el inglés asombrado.

* Aludiendo a un violinista que en ninguno de sus conciertos dejaba de tocar la misma pieza, escribía un crítico:

—Cada día se descubren cosas nuevas. Antes sólo se conocían relojes de repetición; ahora se han inventado violines y violinistas.

* El consell d'un músic.—
Ai temps que el gran músic Salines ensenyava a la Universitat de Salamanca, conten que un dels seus deixebles volia passar a l'altra banda del riu, i no tenia un sou per a pagar a l'home de la barca.

—*Bon home, va fer-li, si voleu passar-me en la vostra barca, jo us promet de pagar-vos amb quelcom que val molt més que els diners.*

—*I què és el que em podeu dar, senyor estudiant?*

—*Jo que, a més d'estudiant sóc músic, puc donar-vos un consell que val un imperi.*

—*No en podem pas dinar de consells.*

—*Es veritat, però les meves paraules poden fer-vos diner avui mateix.*

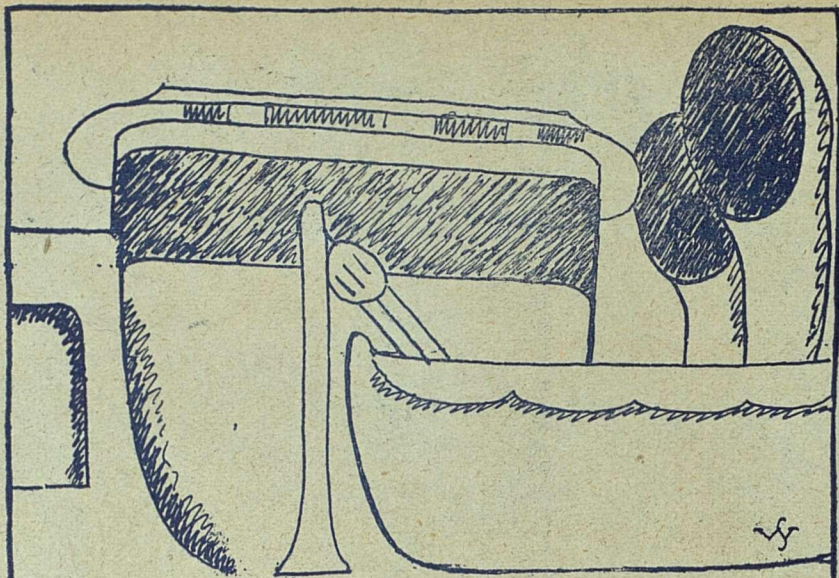
—*Molt?*

—*I tant!*

—*Doncs, entreu a la barca i serà el que Deu voldrà.*

Passà la barca, i l'estudiant, canta que canta, saltà a terra tot diguent a l'home:

—*El consell que ara he de dar-vos és que si voleu fer diners amb la vostra barca, mai més no torneu passar ningú de franc com m'heu passat a mi.*

Compañía Trasmediterránea

Servicios de pasaje en cómodos buques de vapor o motor entre Barcelona y Palma de Mallorca; Barcelona y Valencia; Barcelona, Alicante y Orán; entre Málaga y Melilla; entre Algeciras y Ceuta o Tánger; entre Cádiz y Canarias

Servicios de carga lentos y rápidos entre todos los puertos de España, Baleares, Canarias y Marruecos

BARCELONA
Gran Vía Layetana, 2.

PALMA
Calle de Palacio, 26.

MADRID
Plaza de las Cortes, 6.

THE CAVES
OF ARTA
the largest caves
in the world

* Un instrumento de cuerda.—El empresario de un teatro provinciano anunció en el periódico que para formar una buena orquesta admitiría a cuantos supiesen tocar bien.

Un sacristán, entusiasmado con el anuncio, no menos que con su ingenio, se presentó al director.

—¿Sabe Vd. tocar?

—Perfectamente.

—¿Qué instrumento toca Vd.? ¿De viento o de cuerda?

—De cuerda.

—¿El violín? ¿El violoncello?

—No señor. La campana.

—¡Tonto de mí!, exclamó el empresario, estoy oyéndole las bañajadas y pregunto lo que es.

* Les cordes qui aïtachent le respect des uns envers les autres, en général, sont cordes de nécessité; car il faut qu'il y ait différents degrés, tous les hommes voulant dormir, et tous ne le pouvant pas, mais quelques-uns le pouvant.

* Quant on lit trop vite ou doucement, on n'entend rien. (Pascal).

Les sabates d'un cantor.—
A la Capella de Música
de Carles V hi havia un can-
tor tan famós per la seva
veu com per la dexaidesa i
la incorrecció del seu habi-
llament.

Un dia que portava les
sabates plenes de forats i en
un estat absolutament deplo-
rable, va trobar-lo l'Empera-
dor i li digué:

—Són vos el cantor de la
meva Capella, de qui hom
conta meravelles?

—Sí, Majestai, respongué
el chantre amb petulància.
Jo sóc un músic que amb la
meua veu faig tot quan vull.

—Doncs si és així., feu-
vos amb ella unes sabates,
que prou falta us fan.

* La meilleure affaire serait
d'acheter un pedant par le
prix qu'il vaut. Puis pou-
voir le vendre par le prix
qu'il veut conter.

MEDINA GERMANS

ARTICLES DE GOMA I D'AMIANT
SOLES DE GOMA PER A SABA-
TES I ESPARDENYES
PRODUCCIÓ DIARIA

25.000 PARELLS

Carrer de Santiago

Ramón i Cajal

Teléfono 10

PALMA

UNIÓN MUSICAL ESPAÑOLA
DE BARCELONA, S. A.

Música, Pianos, Instrumentos
Máquinas Parlantes, Discos, Radio

Paseo de Gracia, 54 - (Ap. 241) - Barcelona

CASA WERNER

Unión, 16 - PALMA

PIANOS NACIONALES
Y EXTRANJEROS
AGENTE DIRECTO
Gramolas y Discos
LA VOZ DE SU AMO

**ORGANOS ELEIZ-
GARAY Y C.^A**

AZPEITIA-GUIPÚZCOA
E S P A Ñ A

Constructores de los Organos
de las Exposiciones de Sevilla
y Templo Nacional
de Sta. Teresa de Madrid

ANTIGUA CASA BANQUÈ

COLÓN 56 · PALMA

Música, Pianos, Instrumentos
Máquinas de coser y bordar
Ventas a plazos

CATALÁ Y RIUTORD, S. L.

CORDELERÍA, 67 · PALMA

Espartería, Cordelería y Lonas.
Alpargatería, redes de pesca.
Máquinas de cocer. Electricidad.
Piezas de recambio. Electro-bombas

Mediterráneo Hotel Hotel Alhambra

Palma de Mallorca

ANTIQUITÉS GALERIES COSTA

30, rue Conquistador
PALMA DE MALLORCA

EL JAPÓN

TIENDA LOS ANGELES

Pelaires - Palma

LA VOZ DE SU AMO

Gramolas. - Discos. - Perfumería

CASA MOZART de ANTONIO OLIVER

S. Miguel, 117 y Muntaner, 6
Palma

Pianos. Auto-pianos. Gramolas. Música.
Discos y Máquinas de coser.

ENSEÑANZA MUSICAL

Por correspondencia
La mas cómoda y sólida

Mtro. A. Ribera

Goya, 115 · MADRID

Antigua Casa PERELLÓ

Pianos, Armonios
Instrumentos

Música y accesorios.
Unión, 19

PALMA

Antigüedades MARGARITA MATEU

PELAIRES, 12
PALMA

ELECTRICIDAD Viuda e Hijos de J. Rubio

Dinamos. Motores.

Radio, etc. etc.

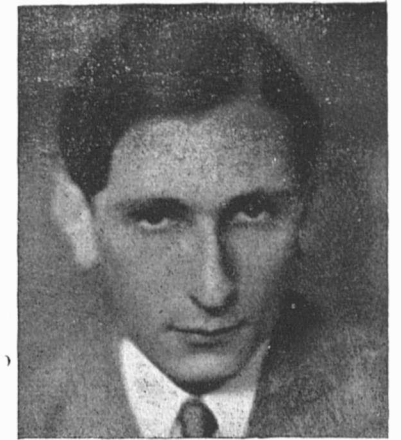
Unión, 39 · PALMA

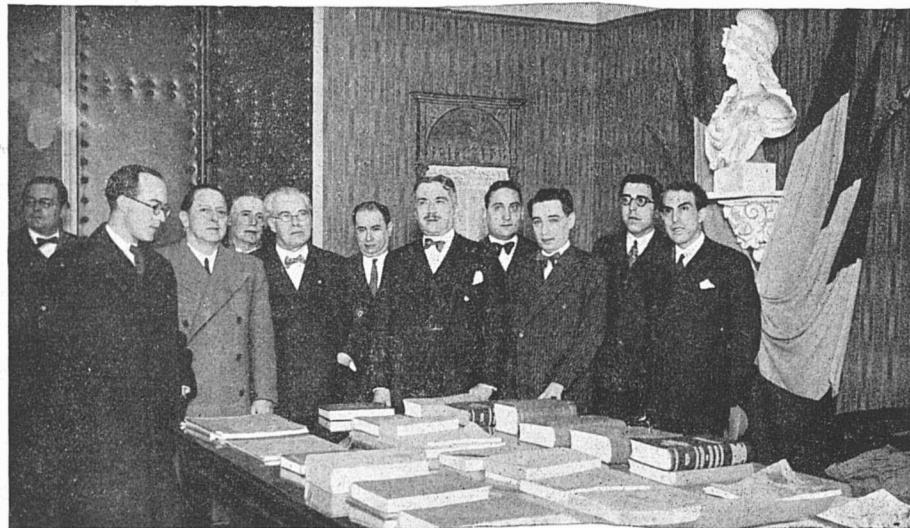
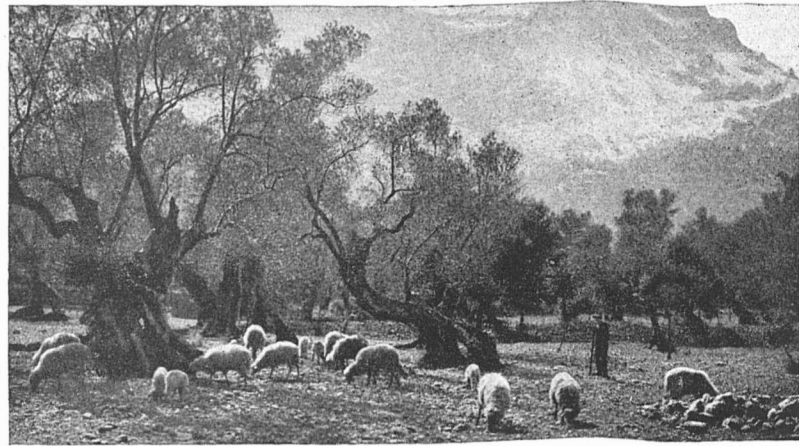
PHILARMONIA

*Alexandre Tansman.
Chartreuse de Valldemossa: Clocher et Jardins.
La vallée de Pollensa (vid. "Una impresión musical en el paisaje mallorquin").*

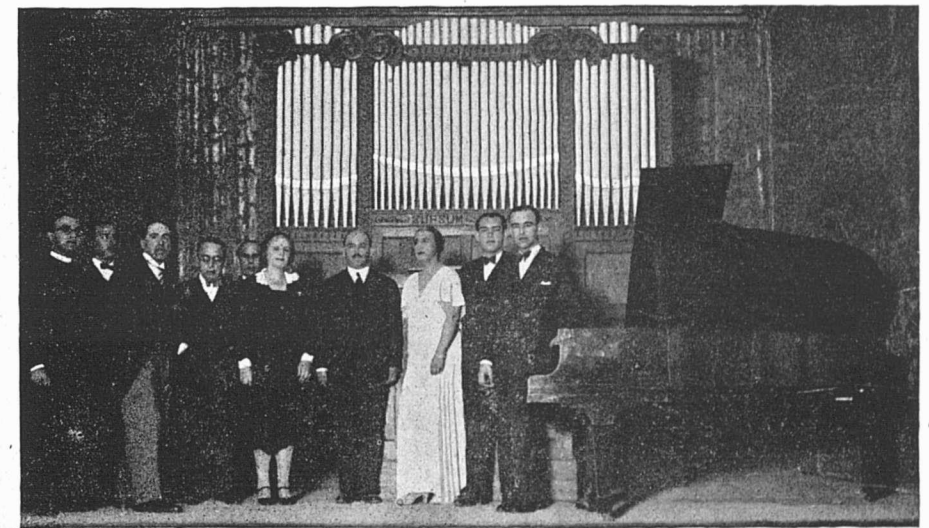
*Alexandre Uninski.
La Chartreuse et les montagnes de Valldemossa.
Le Comité Chopin après le concert, dans le jardinnet de la Cellule.*

*Barcelona
Conxita Supervia.
M. Carol-Berard
avec les compositeurs et critiques catalans au Consulat du France, après la création du Comité Musical Paris-Barcelone.*

*Mallorca
M. G. Jean-Aubry
et Mme. L. Alvar
avec le Maire de Palma, M. et Mme. Jacinto Grau et d'autres artistes, dans la Salle de Musique de Chambre de A. C. M. de Palma.*

feta llum i perfum, plasmada per a sempre en la musicalitat interior i recollida, d'aquest lloc "el més bell del món", segons ell mateix va escriure.

La papallona que enjoia els jardins no pot volar lliurement fins que ha trencat els impurs lligams de la crisàlida. Així, la mort del pobre Chopin, amb el seu trist esguard de malalt esgotat fixat sobre la testa llatzerada del Crist; el sacrifici de gran part de la seva vida, víctima de tantes inclemències, redimeix la seva existència; la seva música vola damunt totes les misèries i avui ens apar tan gentil, tan sincerament bona i humana, que durant aquests dies, no hem dubtat en fer-ne quelcom que podríem dir un símbol del llenguatge amb què la glòria d'aquest món hauria d'inclinarse davant la "gloria que mai passa", segons els mots de nostre poeta.

El nom de Chopin és un dels noms més universals, no sols dins la història de la música, sinó dins totes les manifestacions de la cultura i de l'humanisme en l'Art, desde fa cent anys. El maridatge d'aquest nom amb el de la nostra Mallorca, és, en molts sentits, una promesa esplèndida.

Avui, senyors, posem la primera pedra d'un edifici que fàcilment pot esdevenir monumental. Els amics de la música, els amics de Chopin, els amics de Mallorca, ens acompanyen. Ens presideixen els vots del nostre Monarca amb la representació més alta de l'Estat. Ens acompanyen personalitats, músics i artistes eminentíssims que ens han volgut honorar amb llurs adhesions. Ens acompanya l'esperit de Chopin que seguidament ens parlarà per la seva música.

Escolteu-la, senyors, a aquesta música, devotament. Algunes d'aquestes pàgines nasqueren prop d'aquestes maitexes partets, baix d'aquest mateix sol i d'aquest cel puríssim. Després de cent anys, comença a ésser compresa la fortitud inexpugnable d'aquesta música abans considerada com una flor malaltissa de pur sentimentalisme; com un perfum femení i deliquescents. No, senyors. Precissament en aquestes encontrades d'ensomni hi trobem abundantment el símbol més complet de l'obra de Chopin. Pels cimals i per la vall, pels roquissars i les marjades, a la dreta i a l'esquerra i per tot arreu, ens dona l'escomesa l'olivera, el gran arbre de la pau i de la força, de l'exaltació

i de la serenitat; l'arbre clàssic i romàntic; l'arbre profundament "humà", com la música de Chopin, que fà ratjar de la propia dolor de les seves arrels, i a través de la finor d'argent de seu fullatge, l'oli de pau, el bàlsem de resignació i de consol per a totes les ferides i per a tots els vianants".

El parlament de Mn. Thomàs fou aplaudidíssim.

Després, el jove i talentós pianista polonès Alexandre Uninski, desgranà un enfilall de produccions de Chopin. I estrenà el bell piano de mitja qua que la casa Pleyel ha ofrenat al Comitè Pro-Chopin a Mallorca, pels seus concerts.

Uninski tocà el Preludi en si bemol menor, la Balada en fa major, op. 38, Scherzo en si menor, op. 20, tres Estudis, la "Berceuse", la Polonesa en la bemoll, op. 53, una Mazurka, etc.

Uninski fou també festejadíssim.

I, acceptant la proposició feta pel comte de Peralada, s'acordà celebrar a Mallorca les primeres "Festes Chopin".

L'acte que acabem de ressenyar, organitzat, doncs —com queda dit— per tal de constituir el Comitè Pro Chopin a Mallorca s'acabà amb un delicat lunch. Tothom fou obsequiat amb gelats i amb un exquisit "fruit's cup".

Frederic LLIURAT.

SEGONA REUNIO DEL PLE DEL COMITE

A l'antiga Sala de A. C. M., el dia 14 de febrer, va reunir-se el Plè de totes les Seccions, convocades per la Comissió Executiva, per a donar compte dels treballs realitzats per la mateixa Comissió referents als Primers Festivals Chopin.

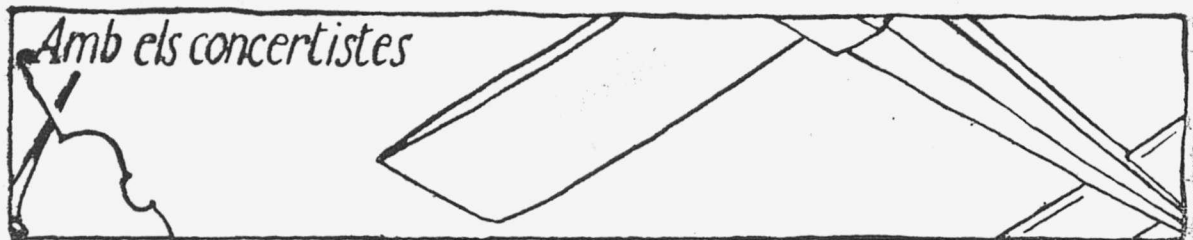
Presídi el Plè el comte de Peralada. Mn. Thomàs, per la Comissió Executiva va exposar el pla dels Festivals, que va ésser unànimament aprovat.

Va estudiar-se detingudament l'aspecte econòmic, prenguent-se l'acord de sollicitar la cooperació del Govern, Corporacions oficials, entitats i particulars.

Finint la reunió amb el major entusiasme.

Gerard M.ª THOMAS.

Secretari per a les Seccions III i IV.

de...

BARCELONA

Un bell viatge de músics joves, vinguts de Madrid: Rosita García Ascot, Juan José Mantecón, Julián Bautista, Fernando Remacha, Rodolfo Haffter, Salvador Bacarisse, Gustavo Pittaluga i Ernesto Halffter, amb l'excel·lent *Orquesta Clàssica* del Mtre. Saco del Valle.

La visita d'aquests compositors novells, presentats per l'"Associació de Música de Càmera", fou ben simpàtica. Dies abans del concert, Pittaluga explicà en una conferència donada a l'Atenèu Barcelonès, la significació del grup madrileny. Perfils propis, independents, i comunitat d'objectius dintre de l'ample marge de la música contemporània, amb més simpatia per a les normes llatinitzants de Strawinski, que per al germanisme de Schöenberg. Les obres foren dirigides, excepte les de Rosita García Ascot i de Bautista, pels propis autors. Dels germans Halffter, les esplèndides danses del ballet *Sonatina*, de l'Ernest, i la revida *Suite* de Rodolfo R. García Ascot ens presentà també una *Suite* força interessant, que mira, amb visió ben actual, al s. XVIII. Un original *Concertino* de Bacarisse, una bella *Dansa del capvespre*, de Mantecón, un cisellat *Preludi per a un tior japonès* de Bautista, i una *Suite* per a orquestra de corda, de F. Remacha, contrastaven per llurs caràcters, amb les danses del ballet *La Romeria de los Cornudos*, intensament mogudes, de Gustavo Pittaluga. No cal dir que tots els joves compositors foren molt aplaudits. L'"Associació de Música de Càmera" els ofrenà un àpat en el qual es feu patent la germanor i companyonia entre els visitants i els nostres músics.

La "Orquesta Clàssica", abans d'aquest concert, ens en havia donat un altre amb obres de Rameau, Haydn, Schubert, Arensky, Turina, i Grainger.

Al Palau, Conxita Supervia, acompanyada per Alexandre Vilalta, ha assolit un veritable triomf en els seus dos concerts.

A la sala de festes de l'Hotel Ritz, el pianista Agustí Roig, la soprano Elsa Teschendorff, el violoncellista Pérez Prió, el pianista Ferràn Ardevól, i la Orquestra de Càmera Ardevól, dirigida pel compositor austríac Otto Siegl, obtingueren un bell succés en la interpretació de certes obres d'aquest mestre, coneixedor assenyat del seu ofici que practica amb honradesa adient amb el seu temperament equilibrat, i al ensens romàntic.

Novament triomfa, com sempre, l'Orfeó Català en dos concerts. En el primer, ultra els noms de Palestrina i Victòria, el del nostre Nicolau. Després, dues grans Cantates de J. S. Bach: *Desperta, diu la veu forta*, i *Crist jeia en la mortalla*. Dues obres grandioses que, una vegada més, posaren de manifest la mestria de l'artista extraordinari que és Millet, i el grau de perfecció que ha assolits la gloriosa agrupació catalana. Col·laboraren molt encertadament a la interpretació de les dues cantates, l'organista Vicents M.ª de Gibert, la Sra. Andreua Fornells, el Srs. Brünnig, Fuster, Enric Casals, Cassià Carles, i la Orquestra sota la direcció del mestre Millet.

Arthur Rubinstein ha tornat a recollir els aplaudiments dels seus fidels que omplenen el Pa-

lau. Suzanne Balguerie, la coneguda cantatriu francesa, ha interpretat un bell programa a la Càmera. Finalment, la nostra magnífica Banda Municipal, veritable orquestra de vent en mans del gran mestre que és Lamote de Grignon, ha reprès els seus concertes simfònics populars, dels quals ens serà grat parlar més extensament.

Constatem, per, acabar, la reunió de la Comissió d'Homenatge a la memòria d'Albèniz per aixecar un monument al gran artista, i la constitució del Comité d'Intercanvi Musical Paris-Barcelona, creat gracies als esforços del prestigiós músic i escriptor francès Carol-Bérard.—X.

BERLIN

Strawinsky, el gran animador de la música contemporània, ha passat per ací per a dirigir un concert d'obres seves a la societat dels Amics de la Música. Hom li ha dispensat l'acullida que mereix el seu geni veritablement extraordinari.

Un curiós programa ens han presentat els concerts de l'Opera. Es sabut que tot el món musical, i molt particularment els nostres països, venen de commemorar el 175 aniversari del naixement de Mozart. Doncs, el mestre Kleiber ens ha fet sentir la *Serenada per a tretze instruments de vent* del gran geni de Salzburg, immediatament després del *Divertimento militare* del propi pare de Mozart, çò és, el violinista i compositor Leopold.

Entre les obres noves, cal esmentar els *Estudis per a Orquestra*, de Wladimir Vogel, de factura prou moderna; obtingueren una interpretació reeixida per part de l'excel·lent Berliner Fünk-Orchester. D'Alfred Casella hem sentit igualment un Concert per a violí interpretat admirablement per Szigetti sota la batuta de H. Scherchen. De Ph. Jarnach (el conegut compositor d'ascendència espanyola) el Quartet Peter ens ha donat un quartet molt interessant, seriosament bastit. Finalment, l'Associació Internacional per a la Nova Música ha executat obres de càmera, ja conegudes, de Strawinsky, Schömberg, i Hindemith. Impossibile consignar els demás concerts, menys importants,

sense allargar desmesuradament aquesta breu postal.—F. Schliemann.

MADRID

Pablo Sorozábal acaba de demostrar que es algo más que un buen Director. Se trata, en efecto, de un Director excelente. Uno de nuestros críticos le ha llamado el "director de la nueva etapa de nuestra vida musical, el director de la joven música que aún está hirviendo en el crisol". Sin querer meternos en este terreno, "cuasi profético", bástanos decir que el músico vasco que ha venido a substituir a nuestro gran Pérez Casas (que ya se encuentra totalmente restablecido) es una realidad tangible, innegable, como "as" de la batuta entre nuestros jóvenes.

Sus programas han sido lo suficientemente extensos y calificados para demostrarnos su valía. En sus dos últimos conciertos, figuraban Berlioz y Strawinsky; Schúbert y Moussorgsky; Beethoven y Strauss; Bramhs, Debussy, Halffter (R.), Bacarisse. La versión de Strawinsky (*Petrouchka*) fué notable por muchos conceptos, llegando en algún momento a obtener el rendimiento máximo en la traducción de los grandes valores dinámicos que esta música contiene. Berlioz, Bramhs y Strauss, representados, respectivamente por la *Sinfonía Fantástica*, la *Obertura trágica y Muerte y Transfiguración*, adquirieron en todo momento su justo relieve. De Rodolfo Halffter se nos dió la conocida *Suite*, y de Bacarisse, oímos por primera vez, una suite de fragmentos de un ballet titulado *Corrida de feria*. Se trata de una obra escrita con facilidad y claridad, de un españolismo sin demasiadas intenciones ni profundidad de expresión.

Lassalle ha dirigido en el Palacio de la Música, un festival de danzas españolas, con estreno de una danza del joven compositor andaluz Martínez Faixá.

Brailowsky ha vuelto a pasar por Madrid para recoger los fervientes aplausos que merece y que siempre se lleva en sus visitas al público madrileño. No intentamos descubrir el mediterráneo al afirmar, una vez más, que este gran artista, que se encuentra en el apogeo de su arte, ha de ser

considerado como uno de los mayores, entre los más grandes.—J. H.

MALLORCA

Encara que, amb el retràs degut a la preparació de la nova etapa de "Philharmonia", no volem deixar de fer esment dels excel·lents artistes com Charles Tournemire, l'eminent successor de Frank al gran orgue de Santa Clotilde; Alexandre Uninsky, el concert del qual queda esmentat en un altre lloc de la nostra Revista, i els grans pianistes Friedman i Arrau, que ens han visitat després de la sortida del nostre número anterior. A més, hem tengut el gust de sentir dues interessants conferències del nostre eminent col·laborador, el director del *Chesterian*, G. Jean-Aubry, conferències que il·lustrà escaientment l'exquisida artista Louise Alvar, encertadament acompanyada pels mestres Jaume Roig i Jaume Mas Porcel. Aquest col·laborà, encara com intèrpret remarcable en una de les conferències.

A més dels pianistes anomenats, hem de fer esment de la Sra. Olga Gousseff, que inaugurarà els curs, i de Francesc Capllonch, que sobresortí en la interpretació d'un bell programa.

El Quartet Garay, de Budapest, ens produí una excel·lent impressió i el Quartet Belga amb Piano, de Brusel·les, confirmà de bell nou la seva vàlua extraordinària demostrada en la seva primera venguda. Finalment, Mn. Joan Maria Thomàs, ha interpretat uns bells recitals d'orgue amb la col·laboració del baríton Martínez Bisbal i del nou "Quartet Vocal de Càmera" que ha merescut elogis encoratjadors.

Al teatre, ens cal assenyalar amb pedra blanca, les notables representacions de *Khovantchina* i *Boris*, de Moussorgski, i de *Snegourotchka*, de Rimsky-Korsakoff, per la magnífica Companyia d'Opera Russa del Mestre, Slaviansky d'Agreneff.

‡ Ara ens toca consignar una notícia ben trista, especialment per als músics mallorquins i pels nostres amics de Barcelona. Mn. Antoni Pont, el creador de la inoblidable "Capella de Manacor",

el benemèrit folk-lorista, el reformador de la música litúrgica a Mallorca, el gran amic de Pedrell i de Noguera, acaba de morir. Esperant l'avinentesa de poder-li dedicar l'espai que mereix la seva vida exemplar, tot pregant per ell, trametem al seu germà Mn. Andreu i demés família, la nostra sincera condolència.—G. M.

PARIS

Il est bien difficile de faire un résumé de la vie musicale à Paris, aussi court et complet que l'on me demande. Je ne pourrai, donc, vous rendre compte que des événements les plus remarquables. Parlons, d'abord, de M. Strawinsky dont M. Ansermet nous a donné, aux Champs Élysées, la nouvelle *Symphonie de Psalms* (Prélude, Double Fugue, et Allegro Symphonique, pour Orchestre, chœurs, et deux pianos). La valeur musicale de cette composition est incontestable et toujours grandissante dès le Prélude jusqu'à l'"Alléluia à Iaveh" du troisième Psaume. Succès brillant pour l'auteur, pour M. Ansermet, et pour l'Orchestre Straram.

Aux Concerts Pasdeloup, première audition de la *Sonatine Transatlantique* de M. Alexandre Tansman qui a profité admirablement des rythmes et du pittoresque des sonorités de jazz. Festival Wagner sous la baguette de M. Franz von Hoesslin, tandis que deux autres chefs éminents, d'outre-Rhin aussi, M. Horenstein et Fr. Schalk, faisaient leur réapparition aux Concerts Lamoureux et Colonne, respectivement. Chez Colonne, M. Pierné a donné, en première audition, les évocatrices *Lauriers* de M. Canteloube, et le pianiste M. Uninsky a remporté un succès très vif dans le *Concerto en la*, de Liszt. Magnifique festival Ravel chez Pleyel, sous les auspices de l'excellent chef qui est M. Monteux. Par le même Orchestre première audition d'œuvres de M. Tibor Harsanyi, de M. Markevitch, de M. Messiaen, de M. Jean Rivier. Nous avons entendu encore, aux Concerts Poulet, un subtile *Nocturne*, de M. Charles Koechlin, et un *Concerto* pour piano, de M. Robert Casadesus qui remporta un succès triomphal.

Parmi les virtuoses nottons les noms de M. Jac-

ques Thibaud, le plus perfect de nos violinistes, et de MM. Georges Enesco, Bronilasw Huberman, et Samuel Dushkin, artistes de premier ordre. Entre les pianistes, deux espagnols: M. Palacios, fêté à la Salle Gaveau, et M. Joaquin Nin-Culmell qui, en plus d'un talent rémarquable, possède déjà une maîtrise de virtuose accompli.—S.

VARSOVIE

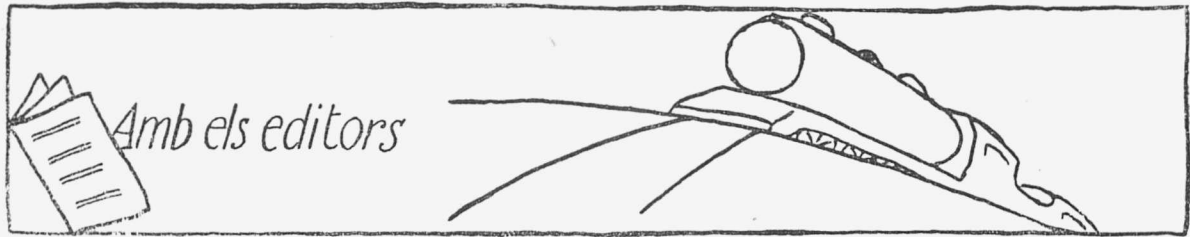
En inaugurant ces correspondances que nous voulons d'abord entreprendre comme le premier pas d'une entente amicale entre les musiciens polonais et les musiciens espagnols, nous nous bornerons à remarquer que l'an 1931 — l' "année de Chopin à Majorque" — a fait ses débuts à Varsovie par le succès tout exceptionnel obtenu par *El Amor Brujo* de Manuel de Falla, donné en première audition, à la "Philharmonie", justement

le premier Janvier, sous la baguette de M. Mateusz Glinski.

Il l'a dû même repeter le 23, à son deuxième concert. On l'a transmis par T. S. F., et les critiques ont été enthousiastes, aussi bien pour la musique étincillante de M. de Falla que pour l'excellent chef d'orchestre et musicographe bien connu, M. Glinski.

En attendant la prochaine audition à Majorque des oeuvres symphoniques de MM. Szymanowski et Tansman (l'un et l'autre connus déjà ici par sa musique de chambre et de piano); et attendant l'arrivée du même M. Tansman, en "ambassadeur" de la jeune musique polonaise, nous voulons bien remercier notre ami M. Glinski d'avoir voulu répandre notre musique là-bas, dans le beau Pays qui, depuis longtemps, attire sur son histoire et sur sa personnalité artistique, la plus vive sympathie de tous les artistes espagnols.—
J. M. Tb.

de...

DISCOS

Regal (PKX 3001, 3002, 3003).

BALTASAR SAMPER. *Cançons i Danses de l'Illa de Mallorca. Orquestra de Barcelona dirigida per B. Samper. J. Gibert-Camins, Pianista.* —

El resorgiment musical de les terres de parla catalana, s'expandeix cada dia més, tot desvetllant l'interès i la simpatia. La vàlua de la música coral de Catalunya és un fet incontestable, universalment conegut. Quant a la música simfònica que, pel que respecta la seva quantitat i difusió, no ha tengut encara el temps material d'aconseguir la majoria d'edat, cal agrair a la casa *Regal* l'enregistrament d'aquests discos que molt bé poden representar un dels moments millors i més honorables per a la música d'un país que vol fer-se conèixer i estimar.

Hem tengut l'avinentesa de fer-los sentir a alguns músics i crítics eminents d'ací i de l'Estranger, i llurs opinions favorables han coincidit amb unanimitat prou significativa.

Baltasar Samper és un músic veritable, un artista refinat, intel·ligent i sensible; és encara un crític exigent amb ell mateix, un d'aquells homes que mai no sabrien perdonar-se una manca de gust. Per això, ha pogut bastir una obra que, sens deixar d'ésser folk-lòrica, és, ensems, personal. Ni el "popularisme" disminueix els mèrits estrictes del compositor, ni el refinament de la orquestració ofega la vitalitat i la flaire dels temes. Hom ha volgut blasmar, indistintament, tota intenció "popularista" en la música d'avui. Però hom s'oblidava de que, prescindint dels arguments que no tenen més fonament que la moda o l'esnobisme, cap músic podria negar una valor autèntica i remarcable, a aquelles obres (desgracia-

dament poc abundoses) en les quals llurs autors han sabut realitzar la tasca difícil, innegablement artística, de trobar l'equilibri just i racional, entre la tentació dels possibles desenvolupaments que podrien pertorbar o "inflar" la senzillesa dels temes, i la limitació impersonal d'una serie d'harmonitzacions o de gloses més o menys acomplides.

Que Samper és un d'aquests pocs artistes capaços de superar, en aquest sentit, la prova del "popularisme", ens ho demostren aquests bells discos, la realització dels quals és una nova manifestació del perfeccionament aconseguit per les acreditades edicions *Regal*.—*Tb.*

MUSICA

Casa Erviti. San Martín, 28; San Sebastián.

N. OTAÑO, S. J.—*Negra Sombra. Molinera. Baile de Gigantones. Serenata-Ronda. Andre Bat Ikusi det. Canción del carretero. El adiós del soldado. La Canción del olivo.*

Estos magníficos coros ponen de relieve, una vez más, la recia musicalidad y la maestría en el arte de tratar las voces, del eminente P. Otaño. La trama polifónica es siempre robusta e interesante; la armonía, bien adaptada a las esencias latentes en las bellas melodías gallegas, asturianas, vascas, montañesas y burgalesas; la sonoridad, justa y llena de color. Oportunamente interviene el acompañamiento pianístico en apoyo de aquel género de cantores no avezados a las dificultades que, en realidad, no existen para las buenas masas corales, sólidamente formadas, como la que tenía a mano al escribir estas composiciones el ilustre ex-director de la *Schola Cantorum* de Comillas.

Augener Ltd. 18, *Great Marlborough st.* London, W. 1.

CARL CZERNY. — *Prelude & Fugue for Pianoforte, op. 400-11 (adapt. by Arthur Alexander)*. Sin duda, interesará esta composición, ampliamente retocada por el adaptador, a cuantos se han familiarizado con las obras didácticas del fecundísimo compositor austriaco. Escasa enjundia musical en el Preludio. Algo más interesante la Fuga, con visibles influencias beethovenianas.

J. & W. Chester, Ltd. 11, *Great Marlborough st.*, London, W. 1.

FALLA-KOCHANSKI. *Danse Rituelle du Feu*. — Eficiente transcripción para violín y piano de esta página, brillante de vida y de ritmo, de nuestro Falla. Su publicación quizá iniciará un pugilato entre los violinistas y los pianistas que hasta ahora monopolizaban para su uso exclusivo esta maravillosa música embrujada.

ANTONY CHAPLIN. *Three Preludes; piano*. — Música finamente impresionista, reveladora de un temperamento un poco nostálgico. La sombra de Debussy no se halla muy lejos, especialmente del número 2. Más personal el número 3.

JEAN LEROY DÉTAIN. *Quatre Valses Modernes; piano*. — Bien escritos, aunque no aparece muy convincente la modernidad propiamente tal, a base de sucesiones de séptimas y cuartas, de apoyaturas sin resolver, y otros recursos que ya no son modernos, por lo menos, en ciertas latitudes.

Max Eschig. 48, *rue de Rome, París.*

JOAQUÍN NIN. *Rapsodia Ibérica para piano y violín*. — No es sin motivo que Nin invierte los términos usuales del título, escribiendo "para piano y violín", en vez de violín y piano, puesto que nos encontramos lejos de la desigualdad de trato que, contra las normas clásicas había venido concediéndose al arco, en detrimento del teclado. Impecable factura, sabiamente equilibrada con una buena dosis de meridionalismo, ardiente como el sol de estío, y fragante como los jardines de Andalucía.

R. P. DONOSTIA. *Prière plaintive à Notre Dame de Socorri. Menuet Basque*. — Dos hijos legítimos de los Preludios Vascos. Pero dos hijos vivientes y actuales, cuyo nacimiento no ha visto transcurrir los años en balde. La personalidad del P. Donostia se afirma en la Plegaria, a través de inflexiones de honroso abolengo faureano. El minueto es una encantadora evocación netamente yasca, con felices momentos de exterior paralelismo con el sabor especial de aquel músico escandinavo que quisieron enseñarnos a menospreciar, mas para quien no es difícil prever una rehabilitación no lejana.

ALEXANDRE TANSMAN. *Sonate pour violoncelle et piano*. — Buena, excelente música moderna. Fluidez y plenitud sonora en todo instante. Muy bien construido el primer tiempo, de interesante factura contrapuntística. Amplios giros melódicos, en el segundo. Libertad, brillantez e intensidad de ritmos en el tercero. (Scherzo) con que termina la obra. — X.

(Dejamos otros envíos del mismo Max Eschig y de Chester, para el próximo número.)

LLIBRES

Collecció "Labor".

Dr. EGON WELLESZ. *Música Bizantina (trad. Robert Gerhard)*.—El conegut compositor vienès és una nova demostració —com ho fou a França Jean Huré— de que la música i la cultura estan lluny d'ésser coses incompatibles. A més de les seves òperes, obres simfòniques, quartets, etc. Wellesz ha escrit llibres científics i d'erudició sobre els segles XVII i XVIII, sobre música, crítica i altres temes d'art. Ara, la diligent editorial Labor ens ofereix un breu però substanciós estudi d'aquest artista sobre la música bizantina; llibre tant més interessant i útil quant que, en poques pàgines, dona una idea clara i bastant completa d'aquest tema que, fins avui, no havia estat l'objecte d'un estudi sintètic i de conjunt, com el que ens ofereix el present manual.

Prof. HUGO RIEMANN. *Armonia i Modulació (trad. Mtro. Antonio Ribera)*.—Podrà dis-

cutir-se alguns detalls i teories del famós musicòleg alemany, però ningú no ignora la seva enorme capacitat de treball, les seves veritables descobertes, la importància de la seva obra. El Mtre. Ribera, que fou deixeble de Riemann a Leipzig, ve traduint el més pràctic d'aquesta obra, per a l'editorial Labor, amb gran profit dels seus lectors. El manual d'harmonia i modulació serà ben útil, ja que, en forma justa i científica (un dels mèrits de les obres de Riemann) exposa tot el que no cabria en altres llibres més voluminosos, però menys sintètics i racionals. Amb molt de gust ens plau recomanar-lo, tant pel seu interessant contingut com per l'excel·lent versió del Mtre. Ribera.

JOSE SUBIRÀ. *La Tonadilla Escénica*, vol. III. *Tipografía de Archivos*. Olózaga, 1. Madrid.—Aquest volum que clou l'obra magna del nostre amic i col·laborador, mereix certament un espai molt més extens del que avui ens ofereixen les nostres columnes. Anteriorment, varem qualificar Subirà, pel que respecta la "tonadilla", com l'home formidable *unius libri* dels mitjuevals, mentres que aquest llibre ens apar el llibre *unius hominis*. En efecte: ell que, segons Edgar Istel, és el més infadigable i el més actiu dels investigadors musicals espanyols, en aquests darrers anys ha esmerçat la major part del seu temps i de la seva activitat poliforme, en l'estudi de la "tonadilla"; i per altra part, és la primera vegada que aquesta forma típica troba l'investigador desitjós d'esgotar la matèria amb l'examen directe de totes les fonts primàries. Aquest volum final és la demostració de moltes de les conclusions dels dos anteriors, i conté interessantíssima i abundosa exemplificació musical. Creiem que no pot mancar en cap biblioteca artística o literària d'Espanya, i amb gust, subscriuim les paraules de Joaquim Nin: "cal retènr la data de la publicació d'aquest llibre per a la història de la nostra musicologia".—J.

(Hem rebut altres llibres de Bartomeu Ferrà, Antoni Llorens, Zdislas Jachimecki, José Subirà, Krygowski-Seipelt, Charles Tournemire i Joaquim Nin).

REVISTES

BOLETIN MUSICAL (Febrero).—Director, Rafael Serrano. Córdoba.

DER WEIHERGARTEN (Februar).—Verl. B. Schott. Mainz.

ESPAÑA SACRO-MUSICAL (Marzo).—Directores. D. Mas y Serracant. Lic. José Noguera, Pbro. Barcelona.

LA POLOGNE (Mars).—Directeur, Alexandre Merlot. Paris.

LE COURRIER MUSICAL & THÉÂTRAL (Mars).—Directeur, Raymond Charpentier. Paris.

LE GUIDE DU CONCERT (Mars).—Directeur, Gabriel Bender. Paris.

LE MENESTREL (6 et 13 mars).—Directeur, Jacques Heugel. Paris.

MUSICAL OPINION (March).—Edited by A. & W. Fitzsimmons. London.

MUZYKA (vol. VIII, núm. 2).—Directeur, Mateusz Glinski. Varsovie.

REVISTA MUSICAL CATALANA (Gener-Febrer).—Redactors en cap, Frederic Lliurat i Joan Salvat. Barcelona.

REVISTA PARROQUIAL DE MUSICA SAGRADA (Març).—Directors, D. Mas i Serracant, i Mn. Josep Noguera. Barcelona.

THE AMERICAN ORGANIST (March).—Edited by T. Scott Bruerman. New York.

THE CHESTERIAN (March).—Edited by G. Jean-Aubry. London.

THE DIAPASON (March).—Edited by S. E. Gruenstein. Chicago.

THE MUSIC CLUB MAGAZINE (February-March).—Edited by Mrs. Helen Harrison Mills. Peoria, Ill.

THE ORGAN (Quarterly; January).—Edited by A. & W. Fitzsimmons. London.

